

УДК 657.6:658.7:005.334

DOI: <https://doi.org/10.30838/EP.214.158-167>**Лега О.В.**кандидат економічних наук
Полтавський державний аграрний університет**Leha Olha**

PhD in Economic Sc.

Poltava State Agrarian University

<https://orcid.org/0000-0002-0989-8000>**Тараненко Я.І.**

Полтавський державний аграрний університет

Taranenko Yaroslav

Poltava State Agrarian University

<https://orcid.org/0009-0003-9808-108X>

РИЗИК-ОРІЄНТОВАНИЙ ПІДХІД ДО АУДИТУ ЛОГІСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

Сформовано узагальнену матрицю ризиків логістичної діяльності, яка поєднує об'єкти аудиту, потенційні ризики, рівень їх значущості та відповідні аудиторські процедури. Запропоновано систему взаємопов'язаних робочих документів аудитора, що охоплює етапи планування, оцінки внутрішнього контролю та узагальнення результатів перевірки. Розроблено програму аудиту логістичної діяльності, тест внутрішнього контролю логістичних процесів та робочий документ з узагальнення результатів аудиту. Запропонований підхід забезпечує послідовність документування аудиторських процедур та сприяє підвищенню якості аудиторських доказів. Практична цінність отриманих результатів полягає у можливості використання запропонованих методичних розробок суб'єктами аудиторської діяльності, службами внутрішнього контролю та управлінським персоналом підприємств для вдосконалення системи контролю, підвищення ефективності управління ризиками та покращення інформаційного забезпечення процесу прийняття рішень.

Ключові слова: транспортно-логістичні процеси, аудиторська документація, внутрішній контроль, матриця ризиків, аудиторські процедури, оцінка суттєвості, управління ризиками, аудиторські докази.

RISK-ORIENTED APPROACH TO THE AUDIT OF ENTERPRISE LOGISTICS ACTIVITIES

The relevance of the study is determined by the need to improve the quality of audit procedures, strengthen the role of risk assessment in audit planning, and address the insufficient development of practical aspects of documenting logistics process audits. The purpose of the study is to develop methodological provisions for organizing a risk-oriented audit of logistics activities and to design a system of auditors' working papers for documenting the results of audit procedures. The theoretical and methodological basis of the research includes general scientific and special methods of cognition. The study employs methods of analysis and synthesis, induction and deduction, comparison, systematization, generalization, and modeling. The information base comprises International Standards on Auditing, scientific publications on auditing and risk management, as well as public financial and non-financial reports of Nova Poshta LLC, DHL Group, and FedEx Corporation. The study provides a comparative analysis of risky operations of leading logistics companies and identifies the most vulnerable audit areas. A generalized risk matrix for logistics activities has been developed, integrating audit objects, potential risks, their significance levels, and corresponding audit procedures. A system of interrelated auditors' working papers covering the stages of planning, internal control assessment, and summarizing audit results has been proposed. In addition, an audit program for logistics activities, an internal control test for logistics processes, and a working document for summarizing audit findings have been developed. The proposed approach ensures consistency in documenting audit procedures and contributes to improving the quality of audit evidence. The practical significance of the obtained results lies in the possibility of applying the proposed methodological developments by audit firms, internal control units, and management personnel to improve control systems, enhance risk management efficiency, and strengthen the information support of managerial decision-making.

Keywords: transport and logistics processes, audit documentation, internal control, risk matrix, audit procedures, materiality assessment, risk management, audit evidence, control environment.

JEL classification: M42, L91, D81.

ISSN друкованої версії: 2224-6282

ISSN електронної версії: 2224-6290

© Лега О.В., Тараненко Я.І., 2026

Постановка проблеми. Логістична діяльність характеризується значною кількістю взаємопов'язаних транспортних, складських, інформаційних та фінансових процесів, які супроводжуються підвищеним рівнем операційних, інформаційних, фінансових і регуляторних ризиків [1]. Зростання обсягів логістичних операцій, розширення використання автоматизованих систем управління, цифрових платформ та інформаційних технологій, а також необхідність забезпечення достовірності фінансової інформації обумовлюють потребу у вдосконаленні методичного забезпечення аудиту логістичної діяльності підприємств [2]. Особливого значення набуває застосування ризик-орієнтованого підходу, який дозволяє своєчасно ідентифікувати найбільш ризикові ділянки діяльності, оптимізувати аудиторські процедури та підвищити якість аудиторських доказів. Практична необхідність удосконалення документального забезпечення аудиту та адаптації робочих документів аудитора до специфіки транспортно-логістичних процесів обумовлює актуальність проведеного дослідження.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Проблеми аудиту логістичної діяльності, управління ризиками та розвитку систем внутрішнього контролю посідають важливе місце у працях вітчизняних і зарубіжних учених. Зокрема, S. Honcharuk та B. Senyshyn [3] акцентують увагу на значенні обліково-аналітичного забезпечення аудиту логістичних підприємств як інструменту попередження ризиків та підвищення ефективності управління логістичними процесами. Питання оцінювання ризиків у системі міжнародного логістичного менеджменту та їх впливу на фінансову безпеку підприємств висвітлено у дослідженні F. F. Alazzam та ін. [4]. У свою чергу, H. Rusdin та ін. [5] розглядають аудит якості як важливий інструмент підвищення результативності діяльності логістичних операторів і забезпечення належного рівня логістичного сервісу. Окремий напрям досліджень пов'язаний із удосконаленням методології аудиту та розширенням його функціональних можливостей. Так, M. Tavares та ін. [6] досліджують особливості концепції Audit 5.0 та її вплив на процеси оцінювання ризиків і суттєвості, тоді як M. Andrejić [7] пропонує концепцію польового логістичного аудиту, орієнтованого на підвищення ефективності логістичних процесів. Н. Мешко та ін. [8] здійснили систематизацію ризиків міжнародної логістики та визначили основні напрями їх мінімізації. Водночас A. Putri [9] розглядає взаємозв'язок між аудитом, ризик-менеджментом та забезпеченням фінансової стабільності підприємств інфраструктурної сфери, а M. Nascimento та ін. [10] запропонували модель оцінювання ризиків постачальників у ланцюгах постачання із застосуванням інструментарію нечітких множин. Подальший розвиток наукових підходів до управління ризиками відображено у працях P. Nkansa та ін. [11], які обґрунтовують трансформацію внутрішнього аудиту від контрольної до стратегічної складової системи управління ризиками підприємства. Крім того, M. Alam та ін. [12] дослідили вплив геополітичних ризиків на результати аудиту та якість аудиторських ви-

сновків. Проведений аналіз наукових праць свідчить про суттєвий внесок вітчизняних і зарубіжних дослідників у розвиток теоретичних і прикладних аспектів аудиту, управління ризиками та забезпечення ефективності логістичних процесів.

Незважаючи на значний науковий доробок, більшість досліджень присвячена окремим аспектам внутрішнього аудиту, управління ризиками та функціонування ланцюгів постачання. Недостатньо уваги приділено питанням комплексного застосування ризик-орієнтованого підходу до аудиту логістичної діяльності.

Потребують подальшого розвитку підходи до побудови матриці ризиків логістичної діяльності з урахуванням специфіки транспортно-логістичних процесів. Також не достатньо розробленими є питання документального забезпечення ризик-орієнтованого аудиту та формування системи взаємопов'язаних робочих документів аудитора відповідно до вимог міжнародних стандартів аудиту. Це обумовило вибір теми дослідження та визначило його науково-практичну спрямованість.

Мета статті – розроблення методичних положень щодо організації ризик-орієнтованого аудиту логістичної діяльності та формування системи робочих документів аудитора для документування результатів аудиторських процедур.

Методи дослідження. Теоретичною та методичною основою дослідження стали загальнонаукові та спеціальні методи пізнання. Так, для дослідження сутності ризик-орієнтованого аудиту логістичної діяльності використано методи аналізу та синтезу, індукції та дедукції. Метод порівняння застосовано для дослідження ризикових операцій провідних логістичних компаній. За допомогою методу узагальнення сформовано матрицю ризиків логістичної діяльності та систему робочих документів аудитора. Метод моделювання використано під час розроблення програми аудиту, тесту внутрішнього контролю та робочого документа з узагальнення результатів аудиту.

Виклад основних результатів дослідження. Логістична діяльність належить до складних багатокомпонентних систем, функціонування яких супроводжується значною кількістю господарських операцій, взаємозалежністю окремих процесів та впливом численних внутрішніх і зовнішніх факторів. Багатоетапність логістичних процесів обумовлює підвищений рівень невизначеності та ймовірність виникнення подій, здатних негативно впливати на результати діяльності підприємства, ефективність використання ресурсів і достовірність облікової інформації [1]. Ризики в логістичній діяльності являють собою можливість відхилення фактичних результатів від запланованих показників унаслідок порушення стабільності функціонування логістичної системи. Наслідками реалізації таких ризиків можуть бути додаткові витрати, недоотримання доходів, виникнення збитків, втрата активів, погіршення якості обслуговування та зниження конкурентоспроможності підприємства. У зв'язку з цим ефективне управління ризиками та їх своєчасна ідентифікація набувають важливого значення як для забезпечення стабільної діяльності підприємства, так і для підвищення

результативності системи внутрішнього контролю [13].

Як об'єкт аудиту, логістика охоплює сукупність взаємопов'язаних процесів, пов'язаних із переміщенням, зберіганням, обробкою та інформаційним супроводженням товарних потоків. До її основних складових належать транспортні операції, складська логістика, інформаційні системи та операції, пов'язані з формуванням доходів від надання логістичних послуг. Кожний із зазначених напрямів характеризується специфічними ризиками, що можуть впливати на достовірність облікових даних та показників фінансової звітності.

Транспортні операції займають вагоме місце у структурі логістичної діяльності та охоплюють організацію перевезень, планування маршрутів, використання транспортних засобів, контроль витрат на паливо та забезпечення технічної справності транспортної інфраструктури. Значна частка транспортних витрат у структурі собівартості логістичних послуг обумовлює необхідність проведення аудиторських процедур, спрямованих на перевірку їх обґрунтованості та відповідності фактичним обсягам перевезень [14].

Важливою складовою логістичної системи виступає складська логістика, яка включає приймання, сортування, зберігання та відвантаження товарно-матеріальних цінностей. Ефективність складських операцій безпосередньо впливає на рівень збереження активів підприємства, своєчасність виконання замовлень та якість надання послуг [15]. У процесі аудиту особлива увага приділяється правильності обліку запасів, результатам інвентаризації, а також випадкам нестач, втрат і пошкодження майна. Окремою складовою логістичної діяльності є інформаційні системи, які забезпечують управління транспортними потоками, автоматизацію складських процесів, відстеження відправлень та електронний документообіг. Їх використання сприяє підвищенню ефективності логістичних операцій, проте

одночасно зумовлює виникнення ризиків, пов'язаних із технічними збоями, втратою інформації, несанкціонованим доступом до даних та кіберзагрозами [2]. Самостійним об'єктом аудиторської перевірки виступають доходи від надання логістичних послуг. Значна кількість операцій, різноманітність тарифів та застосування автоматизованих систем розрахунків підвищують ризик неповного відображення доходів, помилок у розрахунках із клієнтами та викривлення фінансових результатів діяльності підприємства.

З метою виявлення найбільш ризикових ділянок логістичної діяльності доцільним є аналіз практики провідних компаній галузі. Для дослідження було обрано ТОВ «Нова пошта», DHL Group та FedEx Corporation, оскільки зазначені компанії є одними з найбільших операторів логістичного ринку, здійснюють широкий спектр транспортно-логістичних операцій та характеризуються високим рівнем автоматизації бізнес-процесів. Крім того, вони мають подібні за економічним змістом логістичні функції, що дозволяє виявити спільні ризики та визначити найбільш уразливі об'єкти аудиту.

Інформаційною базою дослідження стали фінансові та нефінансові звіти, звіти зі сталого розвитку, корпоративні публікації та інші відкриті джерела інформації зазначених компаній [16-18]. Аналіз оприлюднених матеріалів дозволив встановити, що найбільш ризиковими напрямками їх діяльності є транспортні та складські операції, використання сортувальних потужностей, витрати на паливно-енергетичні ресурси, функціонування інформаційних систем, а також процеси формування та визнання доходів від надання логістичних послуг. Виявлені особливості стали основою для визначення потенційних аудиторських ризиків та формування узагальненого переліку ризикових операцій. Результати проведеного аналізу ризикованих операцій та пов'язаних з ними аудиторських ризиків представлено в табл. 1.

Таблиця 1

Ризиковані операції та аудиторські ризики логістичних компаній

Компанія	Основні ризикові операції	Потенційні аудиторські ризики
Нова пошта	транспортні витрати; функціонування сортувальних терміналів; витрати на паливо та електроенергію; капітальні інвестиції у транспорт, поштомати та сортувальні лінії; робота інформаційних систем	завищення витрат; необґрунтоване списання ресурсів; неефективне використання активів; простої терміналів; помилки у визнанні доходів; ризик втрати або пошкодження відправлень
DHL Group	міжнародні перевезення; авіаційний та морський фрахт; складська і контрактна логістика; управління транспортними потужностями	завищення транспортних витрат; коливання тарифів; порушення умов контрактів; ризик втрати вантажів; помилки при розподілі доходів і витрат між сегментами діяльності
FedEx Corporation	авіаперевезення; наземна доставка; сортувальні центри; митне оформлення; цифрові системи відстеження відправлень	зростання паливних витрат; регуляторні порушення; збої інформаційних систем; помилки в маршрутизації; порушення строків доставки; недостовірне відображення операційних витрат

Джерело: побудовано за [16-18].

Як бачимо, незалежно від масштабів діяльності логістичних компаній найбільш ризиковими залиша-

ються транспортні операції, функціонування логістичної інфраструктури, використання інформаційних сис-

тем та процеси формування доходів. Водночас специфіка діяльності окремих компаній обумовлює наявність додаткових ризиків. Так, для DHL Group та FedEx Corporation характерними є ризики, пов'язані з міжнародними перевезеннями, митним регулюванням та управлінням авіаційними потужностями, тоді як для ТОВ «Нова пошта» більшого значення набувають ризики,

пов'язані з ефективністю використання сортувальних потужностей, енергетичних ресурсів та інвестицій у розвиток логістичної інфраструктури. Виявлені ризикові операції стали основою для формування узагальненої матриці ризиків логістичної діяльності та визначення пріоритетних об'єктів аудиторської перевірки (табл. 2).

Таблиця 2

Узагальнена матриця ризиків логістичної діяльності

Об'єкт аудиту	Потенційний ризик	Рівень ризику	Аудиторська реакція
Транспортні витрати	Необгрунтоване завищення витрат на перевезення; невідповідність фактичних маршрутів первинним документам	Високий	Перевірка договорів із перевізниками, маршрутних листів, актів виконаних робіт, даних GPS-моніторингу
Паливно-енергетичні ресурси	Понаднормове списання пального та електроенергії; помилки в обліку споживання	Високий	Аналіз норм витрат, рахунків постачальників, лімітів споживання та фактичних показників
Основні засоби логістичної інфраструктури	Необгрунтовані капітальні вкладення; неправильне визначення строків корисного використання; ознаки знецінення активів	Середній/високий	Перевірка інвестиційних проєктів, документів щодо введення в експлуатацію, нарахування амортизації
Складські операції та збереження активів	Нестачі, пошкодження або втрати товарів; помилки під час зберігання та обліку запасів	Високий	Участь в інвентаризації, перевірка актів нестач, звірка складських і бухгалтерських даних
Доходи від надання логістичних послуг	Неповне відображення доходів; помилки у визначенні тарифів та періодів визнання доходів	Високий	Звірка замовлень, тарифів, актів наданих послуг, банківських надходжень та облікових записів
Дебіторська заборгованість	Прострочення платежів; неповне створення резерву сумнівних боргів	Середній	Аналіз структури заборгованості, перевірка строків погашення та порядку формування резерву
Інформаційні системи та цифрова інфраструктура	Збої програмного забезпечення; несанкціонований доступ; втрата інформації	Високий	Оцінка системи контролю доступу, резервного копіювання та журналів змін
Дотримання законодавчих вимог	Порушення податкового, митного та транспортного законодавства	Середній/високий	Перевірка податкових розрахунків, дозвільних документів, митних декларацій та ліцензій
Внутрішній контроль логістичних процесів	Недостатня ефективність контрольних процедур та відсутність розподілу повноважень	Середній	Тестування системи внутрішнього контролю та оцінка контрольного середовища

Джерело: побудовано авторами.

Узагальнення ризиків дозволило встановити, що найбільшою увагою під час аудиту потребують транспортні витрати, паливно-енергетичні ресурси, складські операції, доходи від надання логістичних послуг та інформаційні системи. Саме для зазначених об'єктів характерна висока ймовірність виникнення суттєвих викривлень та значний вплив на показники фінансової звітності. Водночас ризики, пов'язані з дотриманням нормативних вимог, дебіторською заборгованістю та функціонуванням системи внутрішнього контролю, мають переважно середній рівень і потребують застосування процедур оцінки та тестування контролю.

Результати оцінки ризиків є основою для визначення характеру, часу проведення та обсягу аудиторських процедур. Відповідно до МСА 230 «Аудиторська документація» [19], аудитор повинен забезпечити на-

лежне документування всіх етапів аудиту, починаючи від планування та оцінки ризиків і завершуючи формуванням висновків та рекомендацій. З огляду на специфіку логістичної діяльності, яка характеризується значною кількістю взаємопов'язаних бізнес-процесів, доцільним є формування системи робочих документів, що забезпечують послідовне документування результатів ризик-орієнтованого аудиту. Для практичної реалізації запропонованого підходу змодельовано проведення аудиту логістичної діяльності підприємства, яке здійснює транспортні перевезення, складське обслуговування та надання логістичних послуг. На основі вимог міжнародних стандартів аудиту та з урахуванням специфіки логістичних операцій сформовано систему робочих документів аудитора, наведену в табл. 3.

Таблиця 3

**Система робочих документів аудитора для проведення
ризик-орієнтованого аудиту логістичної діяльності**

№	Найменування робочого документа	Мета складання	Основний зміст	Етап аудиту
1	Анкета ознайомлення з логістичною діяльністю підприємства	Отримання загального розуміння бізнесу клієнта	Види послуг, структура логістичної мережі, транспортні засоби, складська інфраструктура, інформаційні системи	Планування
2	Оцінка властивого ризику та ризику контролю	Визначення рівня аудиторського ризику	Характеристика ризикових ділянок, оцінка ймовірності та можливих наслідків	Планування
3	Програма аудиту логістичної діяльності	Визначення аудиторських процедур	Об'єкти перевірки, мета аудиту, аудиторські процедури та джерела доказів	Планування
4	Опитувальник внутрішнього контролю логістичних процесів	Попередня оцінка системи внутрішнього контролю	Контроль маршрутів, використання пального, контроль складських операцій, ІТ-контроль	Оцінка ризиків
5	Тест внутрішнього контролю логістичних процесів	Перевірка ефективності контрольних процедур	Запитання щодо функціонування системи контролю та результати тестування	Виконання аудиту
6	Робочий документ перевірки транспортних витрат	Підтвердження обґрунтованості витрат	Договори, акти, маршрутні листи, GPS-дані, витрати на паливо	Виконання аудиту
7	Робочий документ перевірки доходів від логістичних послуг	Підтвердження повноти визнання доходів	Тарифи, замовлення, акти наданих послуг, банківські виписки	Виконання аудиту
8	Відомість виявлених порушень та відхилень	Узагальнення встановлених недоліків	Суть порушення, вплив на звітність, рекомендації щодо усунення	Завершення аудиту
9	Узагальнення результатів аудиту логістичної діяльності	Формування підсумкових висновків	Основні результати перевірки та рекомендації керівництву	Завершення аудиту
10	Проект листа управлінському персоналу	Інформування про недоліки та напрями їх усунення	Заходи щодо підвищення ефективності логістичних процесів та системи контролю	Завершення аудиту

Джерело: побудовано авторами

Система робочих документів охоплює всі етапи ризик-орієнтованого аудиту логістичної діяльності. Центральне місце в системі документального забезпечення займає програма аудиту, яка визначає перелік об'єктів перевірки, мету аудиторських процедур, джерела отримання аудиторських доказів, строки виконання робіт та відповідальних виконавців. Програма аудиту формується на підставі результатів оцінки ризиків та виступає основою для організації подальших аудиторських процедур. З метою практичної реалізації ризик-орієнтованого підходу розроблено програму аудиту логістичної діяльності підприємства, наведену в табл. 4. Програма аудиту відображає послідовність виконання аудиторських процедур відповідно до рівня ризику окремих об'єктів логістичної діяльності. Найбільший обсяг процедур передбачено щодо транспортних витрат, паливно-енергетичних ресурсів, доходів від надання логістичних послуг та функціонування інформаційних систем, оскільки саме зазначені ділянки характеризуються високою ймовірністю виникнення суттєвих викривлень та мають значний вплив на пока-

зники фінансової звітності підприємства.

Робочий документ передбачає використання як процедур по суті, так і тестів контролю, що дозволяє отримати достатні та належні аудиторські докази щодо достовірності відображення господарських операцій. Розподіл функцій між керівником завдання, головним аудитором, аудитором та асистентом аудитора забезпечує належний рівень контролю за виконанням аудиторських процедур та підвищує ефективність організації аудиторського процесу.

Разом із проведенням процедур по суті важливе значення має оцінка ефективності системи внутрішнього контролю логістичних процесів, оскільки від її надійності залежить рівень ризику контролю та, відповідно, обсяг подальших аудиторських процедур. Для отримання аудиторських доказів щодо функціонування контрольного середовища доцільним є проведення тестування системи внутрішнього контролю, результати якого оформлюються відповідним робочим документом аудитора (табл. 5).

Таблиця 4

Програма аудиту логістичної діяльності підприємства

Об'єкт аудиту	Мета перевірки	Аудиторські процедури	Джерела аудиторських доказів	Виконавець
Транспортні витрати	Підтвердження обґрунтованості витрат на перевезення	Перевірка договорів, актів виконаних робіт, маршрутних листів, аналіз GPS-даних	Договори, акти, маршрутні листи, облікові реєстри	Аудитор
Паливно-енергетичні ресурси	Перевірка правильності списання пального та електроенергії	Аналіз норм витрат, зіставлення фактичного та нормативного споживання	Лімітні картки, звіти про використання пального, рахунки поставальників	Аудитор
Основні засоби логістичної інфраструктури	Перевірка капітальних інвестицій та амортизації	Аналіз введення в експлуатацію, перевірка амортизації, оцінка ознак знецінення	Акти введення в експлуатацію, інвентарні картки, реєстри обліку	Головний аудитор
Складські операції	Підтвердження збереження активів	Проведення вибіркової інвентаризації, аналіз актів нестач та пошкоджень	Складські звіти, інвентаризаційні описи, акти списання	Аудитор, асистент
Доходи від логістичних послуг	Підтвердження повноти та правильності визнання доходів	Зіставлення замовлень, тарифів, актів та оплат	Договори з клієнтами, акти наданих послуг, банківські виписки	Головний аудитор
Дебіторська заборгованість	Перевірка реальності заборгованості та резерву сумнівних боргів	Аналіз строків погашення, перевірка резерву	Оборотно-сальдові відомості, акти звірки, облікові реєстри	Аудитор
Інформаційні системи	Оцінка надійності IT-контролю	Перевірка резервного копіювання, прав доступу, журналів змін	Регламенти доступу, журнали подій, внутрішні положення	Головний аудитор
Дотримання нормативних вимог	Перевірка дотримання податкового, транспортного та митного законодавства	Аналіз дозвільних документів і податкових розрахунків	Податкова звітність, ліцензії, дозволи, митні декларації	Головний аудитор
Узагальнення результатів	Формування висновків і рекомендацій	Аналіз відхилень та оцінка їх впливу на звітність	Робочі документи аудитора	Керівник завдання

Джерело: побудовано авторами.

Таблиця 5

Тест внутрішнього контролю логістичних процесів

Контрольне питання	Джерело підтвердження	Результат тестування (умовно)	Оцінка аудитора	Примітка
1	2	3	4	5
Чи затверджено порядок планування транспортних маршрутів?	Накази, внутрішні регламенти	Так	Контроль функціонує	Відхилень не встановлено
Чи здійснюється контроль фактичного пробігу транспортних засобів?	GPS-звіти, маршрутні листи	Так	Контроль функціонує	Дані відповідають первинним документам
Чи встановлені норми витрат пального та порядок їх списання?	Наказ про норми витрат, облікові реєстри	Так	Контроль функціонує	Суттєвих відхилень не виявлено
Чи проводиться аналіз понаднормових витрат пального?	Звіти про використання пального	Частково	Контроль потребує посилення	Відсутня періодичність аналізу
Чи проводяться інвентаризації запасів та відправлень?	Інвентаризаційні описи, акти	Так	Контроль функціонує	Відхилень не встановлено
Чи документуються випадки пошкодження або втрати відправлень?	Акти пошкодження, претензії клієнтів	Так	Контроль функціонує	Процедури відповідають внутрішнім регламентам
Чи обмежено доступ працівників до інформаційних систем?	Положення про доступ, журнали користувачів	Так	Контроль функціонує	Права доступу диференційовані
Чи здійснюється резервне копіювання інформації?	IT-регламенти, журнали резервування	Так	Контроль функціонує	Резервне копіювання виконується регулярно

Продовження табл. 5

1	2	3	4	5
Чи проводиться періодична оцінка кіберризиків?	Внутрішні звіти служби безпеки	Частково	Контроль потребує посилення	Відсутні документально оформлені результати оцінки
Чи здійснюється контроль своєчасності визнання доходів від логістичних послуг?	Акти наданих послуг, облікові реєстри	Так	Контроль функціонує	Суттєвих відхилень не встановлено
Чи контролюється дотримання податкових та транспортних вимог?	Податкова звітність, дозвільні документи	Так	Контроль функціонує	Порушень не встановлено

Джерело: побудовано авторами.

Результати оцінки системи внутрішнього контролю враховують під час формування підсумкових висновків аудиту та розроблення рекомендацій щодо підвищення ефективності логістичних процесів. Для уза-

гальнення виявлених недоліків, оцінки їх впливу на діяльність підприємства та визначення заходів щодо їх усунення складено робочий документ аудитора, наведений у табл. 6.

Таблиця 6

Узагальнення результатів аудиту логістичної діяльності

Об'єкт аудиту	Виявлені недоліки	Потенційний вплив на діяльність підприємства	Рекомендації аудитора
Транспортні витрати	Відсутність періодичного аналізу ефективності маршрутів	Зростання витрат на перевезення та неефективне використання транспортних засобів	Запровадити регулярний моніторинг маршрутів та аналіз відхилень фактичних показників від планових
Паливно-енергетичні ресурси	Недостатній контроль понаднормових витрат пального	Ризик необґрунтованого списання та збільшення собівартості послуг	Посилити контроль за використанням пального та впровадити систему моніторингу відхилень
Основні засоби логістичної інфраструктури	Відсутність періодичної оцінки ознак знецінення окремих активів	Ризик викривлення вартості необоротних активів у фінансовій звітності	Проводити щорічну оцінку наявності ознак знецінення активів
Складські операції	Поодинокі випадки пошкодження відправлень та розбіжності між складськими і обліковими даними	Ризик втрати активів та зниження якості обслуговування клієнтів	Посилити контроль за складськими операціями та збільшити частоту вибіркового інвентаризацій
Доходи від логістичних послуг	Суттєвих порушень не встановлено	Вплив на достовірність фінансової звітності відсутній	Підтримувати діючі процедури контролю
Дебіторська заборгованість	Наявність окремих прострочених боргів клієнтів	Ризик збільшення сумнівної заборгованості та втрати ліквідності	Посилити моніторинг розрахунків із контрагентами та переглянути порядок формування резерву сумнівних боргів
Інформаційні системи	Відсутність документально оформлених результатів оцінки кіберризиків	Ризик несанкціонованого доступу та втрати інформації	Проводити регулярну оцінку кіберризиків та документувати її результати
Дотримання нормативних вимог	Суттєвих порушень не встановлено	Відсутній	Продовжувати діючі процедури контролю

Джерело: побудовано автором..

Узагальнення результатів аудиту свідчить, що найбільші резерви підвищення ефективності логістичної діяльності пов'язані з удосконаленням контролю транспортних витрат, використання паливно-енергетичних ресурсів, управлінням дебіторською заборгованістю та забезпеченням інформаційної безпеки. При цьому за результатами виконаних процедур не було виявлено суттєвих викривлень, які могли б мати істотний вплив на достовірність фінансової звітності підприємства.

Запропонована система робочих документів забезпечує послідовне документування результатів аудиторських процедур, сприяє підвищенню якості аудиторських доказів та дозволяє реалізувати ризик-орієнтований підхід до аудиту логістичної діяльності відпо-

відно до вимог міжнародних стандартів аудиту. Розроблені документи можуть бути використані як методичний інструментарій під час проведення аудиту підприємств транспортно-логістичної галузі незалежно від їх організаційно-правової форми та масштабів діяльності.

Висновки. Специфіка логістичної діяльності зумовлює необхідність концентрації аудиторських процедур на ділянках, для яких характерні підвищений рівень невизначеності та значний вплив на показники фінансової звітності. Аналіз практики функціонування провідних логістичних компаній засвідчив спільність найбільш чутливих об'єктів аудиту, серед яких транспортні витрати, паливно-енергетичні ресурси, склад-

ські операції, цифрова інфраструктура та процеси формування доходів від надання логістичних послуг. Результати дослідження свідчать, що інтеграція процедур оцінки ризиків із документальним забезпеченням аудиторського процесу сприяє більшій узгодженості між етапами планування, виконання аудиторських процедур та формуванням професійних суджень аудитора. Використання системи взаємопов'язаних робочих документів створює інформаційну основу для послідовного накопичення аудиторських доказів, оцінки ефективності внутрішнього контролю та своєчасного виявлення відхилень у функціонуванні логістичних процесів. Запропонований підхід орієнтований на адаптацію аудиторських процедур до особливостей транспортно-логістичної діяльності та може розглядатися як складова методичного інструментарію ризик-орієнтованого аудиту. Його практичне застосування сприятиме підвищенню якості аудиторської документації, посиленню аналітичної складової аудиту та вдосконаленню інформаційного забезпечення управлінських рішень у сфері логістики.

Подальші дослідження доцільно зосередити на розробленні галузевих методик аудиту окремих логістичних процесів, а також на інтеграції цифрових технологій та інструментів аналізу даних у систему ризик-орієнтованого аудиту логістичних підприємств.

Декларація щодо використання інструментів штучного інтелекту. У процесі підготовки статті було використано інструменти генеративного штучного інтелекту (ChatGPT-4, OpenAI, 2025–2026) для підтримки пошуку та узагальнення наукових джерел, удосконалення структури викладу матеріалу, логічної побудови окремих розділів, а також мовного редагування тексту. Матеріали, сформовані за допомогою інструментів штучного інтелекту, були піддані критичному аналізу та доопрацюванню авторами. Жоден фрагмент тексту не використовувався без наукового осмислення та редакційного опрацювання. Автори несуть повну відповідальність за достовірність, точність, наукову обґрунтованість і цілісність представлених результатів дослідження.

Список використаних джерел:

1. Лєга О., Тараненко Я. Інтеграція логістики і виробництва в системі управління собівартістю та стійким розвитком підприємства. *Сталий розвиток економіки*. 2025. № 3(54). С. 154–161. DOI: <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2025-54-23>
2. Канцедал Н. А., Лєга О. В., Морозов Є. О. Цифровізація логістики: нові технології для покращення управління та оптимізації. *Економічний простір*. 2025. № 199. С. 45–51. DOI: <https://doi.org/10.30838/EP.199.45-5112>
3. Honcharuk S., Senyshyn B. Accounting and Analytical Support of Audit at Logistics Enterprises as an Effective Method of Risks Prevention. *Облік і фінанси*. 2022. № 3(97). Pp. 5–11. DOI: [https://doi.org/10.33146/2307-9878-2022-3\(97\)-5-11](https://doi.org/10.33146/2307-9878-2022-3(97)-5-11)
4. Alazzam F. A. F., Krupa O., Zaichenko V., Liubokhynets L., Dyndyn V. Methodological Approach to the Assessment of International Logistics Management: The Impact of Risks on Financial Security. *Financial and Credit Activity: Problems of Theory and Practice*. 2024. Vol. 4(57). Pp. 207–217. DOI: <https://doi.org/10.55643/fcaptp.4.57.2024.4467>
5. Rusdin H. A., Ghapar F., Osman M. F., Sundram V. P. K., Lian C. L., Wahab S. N., Mat A. Quality Auditing in a Logistics Service Provider. *European Proceedings of Social and Behavioural Sciences*. 2024. Vol. 133. Pp. 485–498. DOI: <https://doi.org/10.15405/epsbs.2024.05.41>
6. Tavares M. C., Almeida M. F. R., Vale J., Kapo A. Audit 5.0 in Risk and Materiality Assessment: An Ethnographic Approach. *Journal of Risk and Financial Management*. 2025. Vol. 18, No. 8. Art. 419. DOI: <https://doi.org/10.3390/jrfm18080419>
7. Andrejić M. Logistics Field Audit – A New Approach for Improving Logistics Processes. XL Simpozijum o novim tehnologijama u poštanskom i telekomunikacionom saobraćaju – PosTel 2022. Beograd, 29–30 November 2022. Belgrade : Faculty of Transport and Traffic Engineering, 2022. Pp. 27–34. DOI: <https://doi.org/10.37528/FTTE/9788673954165/POSTEL.2022.004>
8. Мешко Н., Кобченко А., Казарян В. Аналіз ризиків у міжнародній логістиці: методи їх мінімізації. *SWorldJournal*. 2024. № 28-03. С. 106–113. DOI: <https://doi.org/10.30888/2663-5712.2024-28-00-029>
9. Putri A. N. Audit and Risk Management in Maintaining Financial Stability in Infrastructure Industry. *Jurnal Riset Akuntansi dan Keuangan*. 2025. Vol. 13, No. 3. Pp. 551–568. DOI: <https://doi.org/10.17509/jrak.v13i3.90974>
10. Nascimento M. C., Lima Junior F. R., Beleski I. M. A Supplier Risk Assessment Model Based on Hesitant Fuzzy Linguistic Sets with Possibility Distributions: Application in a Humanitarian Aid Supply Chain. *Journal of Humanitarian Logistics and Supply Chain Management*. 2025. Vol. ahead-of-print. DOI: <https://doi.org/10.1108/JHLSCM-12-2024-0170>
11. Nkansa P., Barr-Pulliam D., Walker K. From Compliance to Strategic Partnerships: The Role of Internal Audit in Enterprise Risk Management and Opportunities for Future Research. *Journal of Risk and Financial Management*. 2025. Vol. 18, No. 12. Art. 707. DOI: <https://doi.org/10.3390/jrfm18120707>
12. Alam M. S., Miah M. D., Puwanenthiren P. Audit in Uncertain Times: Geopolitical Risk and Audit Outcomes. *Journal of Accounting Literature*. 2025. Vol. ahead-of-print. DOI: <https://doi.org/10.1108/JAL-10-2024-0274>
13. Лєга О. В., Сіренко І. О. Аудит договірної політики підприємства: інструмент управління ризиками та

- забезпечення комплаєнсу. Економічний простір. 2025. № 201. С. 343–349. DOI: <https://doi.org/10.30838/EP.201.343-349>.
14. Ризики в логістиці та шляхи їх мінімізації. Neolit Logistics. URL: <https://neolit.ua/ua/articles/ryzyky-v-logistyky-ta-shlyahy-yih-minimizaciyi/> (дата звернення: 18.05.2026).
 15. Ільченко Т. Управління якістю логістичних послуг підприємства. Економіка та суспільство. 2025. № 72. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-72-55>.
 16. FedEx Corporation. Annual Report 2025. Memphis. 2025. URL: https://s21.q4cdn.com/665674268/files/doc_financials/2025/ar/Annual-Report.pdf (дата звернення: 18.05.2026).
 17. DHL Group. 2025 Annual Report. Bonn, 2025. URL: <https://reporting-hub.group.dhl.com/en/#report-2025Q4> (дата звернення: 18.05.2026).
 18. Фінансова звітність 2025. Нова пошта. URL: <https://novaposhta.ua/more/for-investors/> (дата звернення: 18.05.2026).
 19. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг. Київ: Міжнародна федерація бухгалтерів, Аудиторська палата України, 2015. Ч. 1. URL: https://www.apu.net.ua/attachments/article/290/Audit_2015_1_all.pdf (дата звернення: 18.05.2026).
 20. Wang H., Huang M., Wang H. Fourth-Party Logistics Environmental Compliance Management: Investment and Logistics Audit. Sustainability. 2022. Vol. 14, No. 16. Art. 10106. DOI: <https://doi.org/10.3390/su141610106>.
 21. Abbas Ali M. A. K., Samir D. A. K. The Importance of Logistics Activities in Economic Units and Its Audit Procedures. TPM – Testing, Psychometrics, Methodology in Applied Psychology. 2025. Vol. 32, Special No. 3. Pp. 843–855. URL: <https://tpmap.org/submission/index.php/tpm/article/view/546> (дата звернення: 18.05.2026).
 22. Derfoufi G., Benrezouq R., Tajedine D. Intégration de l'IA dans l'audit logistique. International Journal of Accounting, Finance, Auditing, Management and Economics. 2023. Vol. 4, No. 6-1. Pp. 465–476. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.10436881>
 23. Pamisetty A., Sriram H. K., Malempati M., Challa S. R., Mashetty S. AI-Driven Optimization of Intelligent Supply Chains and Payment Systems: Enhancing Security, Tax Compliance, and Audit Efficiency in Financial Operations. 2022. DOI: <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.5204985>.

References:

1. Leha, O., & Taranenko, Ya. (2025). Intehratsiia lohistyky i vyrobnytstva v systemi upravlinnia sobivartistiui ta stiikym rozvytkom pidpriemstva [Integration of Logistics and Production in the Cost Management and Sustainable Development System of an Enterprise]. Stalyi rozvytok ekonomiky, 3(54), 154–161. <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2025-54-23> [in Ukrainian].
2. Kantsedal, N. A., Leha, O. V., & Morozov, Ye. O. (2025). Tsyfrovizatsiia lohistyky: novi tekhnolohii dlia pokrashchennia upravlinnia ta optymizatsii [Digitalization of Logistics: New Technologies for Improving Management and Optimization]. Ekonomichnyi prostir, (199), 45–51. <https://doi.org/10.30838/EP.199.45-5112> [in Ukrainian].
3. Honcharuk, S., & Senyshyn, B. (2022). Accounting and Analytical Support of Audit at Logistics Enterprises as an Effective Method of Risks Prevention. Oblik i finansy, 3(97), 5–11. [https://doi.org/10.33146/2307-9878-2022-3\(97\)-5-11](https://doi.org/10.33146/2307-9878-2022-3(97)-5-11)
4. Alazzam, F. A. F., Krupa, O., Zaichenko, V., Liubokhynets, L., & Dyndyn, V. (2024). Methodological Approach to the Assessment of International Logistics Management: The Impact of Risks on Financial Security. Financial and Credit Activity: Problems of Theory and Practice, 4(57), 207–217. <https://doi.org/10.55643/fcapter.4.57.2024.4467>
5. Rusdin, H. A., Ghapar, F., Osman, M. F., Sundram, V. P. K., Lian, C. L., Wahab, S. N., & Mat, A. (2024). Quality Auditing in a Logistics Service Provider. European Proceedings of Social and Behavioural Sciences, (133), 485–498. <https://doi.org/10.15405/epsbs.2024.05.41>
6. Tavares, M. C., Almeida, M. F. R., Vale, J., & Kapo, A. (2025). Audit 5.0 in Risk and Materiality Assessment: An Ethnographic Approach. Journal of Risk and Financial Management, 18(8), Article 419. <https://doi.org/10.3390/jrfm18080419>
7. Andrejić, M. (2022). Logistics Field Audit – A New Approach for Improving Logistics Processes. XL Simpozijum o novim tehnologijama u poštanskom i telekomunikacionom saobraćaju – PosTel 2022. Belgrade: Faculty of Transport and Traffic Engineering, (27–34). <https://doi.org/10.37528/FTTE/9788673954165/POSTEL.2022.004>
8. Meshko, N., Kobchenko, A., & Kazarian, V. (2024). Analiz ryzykiv u mizhnarodnii lohistytsi: metody yikh minimizatsii [Risk Analysis in International Logistics: Methods of Their Minimization]. SWorldJournal, (28-03), 106–113. <https://doi.org/10.30888/2663-5712.2024-28-00-029> [in Ukrainian].
9. Putri, A. N. (2025). Audit and Risk Management in Maintaining Financial Stability in Infrastructure Industry. Jurnal Riset Akuntansi dan Keuangan, 13(3), 551–568. <https://doi.org/10.17509/jrak.v13i3.90974>
10. Nascimento, M. C., Lima Junior, F. R., & Beleski, I. M. (2025). A Supplier Risk Assessment Model Based on Hesitant Fuzzy Linguistic Sets with Possibility Distributions: Application in a Humanitarian Aid Supply Chain. Journal of Humanitarian Logistics and Supply Chain Management. <https://doi.org/10.1108/JHLSCM-12-2024-0170>
11. Nkansa, P., Barr-Pulliam, D., & Walker, K. (2025). From Compliance to Strategic Partnerships: The Role of Internal Audit in Enterprise Risk Management and Opportunities for Future Research. Journal of Risk and Financial

Management, 18(12), Article 707. <https://doi.org/10.3390/jrfm18120707>

12. Alam, M. S., Miah, M. D., & Puwanenthiren, P. (2025). Audit in Uncertain Times: Geopolitical Risk and Audit Outcomes. *Journal of Accounting Literature*. <https://doi.org/10.1108/JAL-10-2024-0274>

13. Leha, O. V., & Sirenko, I. O. (2025). Audyt dohovirnoi polityky pidpriemstva: instrument upravlinnia ryzykamy ta zabezpechennia komplaiensu [Audit of Enterprise Contract Policy: A Tool for Risk Management and Compliance Assurance]. *Ekonomichniy prostir*, (201), 343–349. <https://doi.org/10.30838/EP.201.343-349> [in Ukrainian].

14. Ryzyky v lohistytsi ta shliakhy yikh minimizatsii [Risks in Logistics and Ways of Their Minimization]. *Neolit Logistics*. <https://neolit.ua/ua/articles/ryzyky-v-logistyczi-ta-shlyahy-yih-minimizacziyi/> [in Ukrainian].

15. Ilchenko, T. (2025). Upravlinnia yakistiu lohistychnykh posluh pidpriemstva [Management of the Quality of Enterprise Logistics Services]. *Ekonomika ta suspilstvo*, (72). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-72-55> [in Ukrainian].

16. FedEx Corporation. (2025). Annual Report 2025. Memphis. https://s21.q4cdn.com/665674268/files/doc_financials/2025/ar/Annual-Report.pdf

17. DHL Group. (2025). Annual Report 2025. Bonn. <https://reporting-hub.group.dhl.com/en/#report-2025Q4>

18. Nova Poshta. Finansova zvitnist 2025 [Financial Statements 2025]. <https://novaposhta.ua/more/for-investors/> [in Ukrainian].

19. Mizhnarodni standarty kontroliu yakosti, audytu, ohliadu, inshoho nadannia vpevnenosti ta suputnykh posluh [International Standards on Quality Control, Auditing, Review, Other Assurance and Related Services]. Kyiv: Mizhnarodna federatsiia bukhhalteriv, Audytorska palata Ukrainy, 2015, (1). https://www.apu.net.ua/attachments/article/290/Audit_2015_1_all.pdf [in Ukrainian].

20. Wang, H., Huang, M., & Wang, H. (2022). Fourth-Party Logistics Environmental Compliance Management: Investment and Logistics Audit. *Sustainability*, 14(16), Article 10106. <https://doi.org/10.3390/su141610106>

21. Abbas Ali, M. A. K., & Samir, D. A. K. (2025). The Importance of Logistics Activities in Economic Units and Its Audit Procedures. *TPM – Testing, Psychometrics, Methodology in Applied Psychology*, 32(S3), 843–855. <https://tpmap.org/submission/index.php/tpm/article/view/546>

22. Derfoufi, G., Benrezzouq, R., & Tajedine, D. (2023). Intégration de l'IA dans l'audit logistique. *International Journal of Accounting, Finance, Auditing, Management and Economics*, 4(6-1), 465–476. <https://doi.org/10.5281/zenodo.10436881>

23. Pamisetty, A., Sriram, H. K., Malempati, M., Challa, S. R., & Mashetty, S. (2022). AI-Driven Optimization of Intelligent Supply Chains and Payment Systems: Enhancing Security, Tax Compliance, and Audit Efficiency in Financial Operations. <https://doi.org/10.2139/ssrn.5204985>

Дата надходження статті: 21.05.2026 р.

Дата прийняття статті до друку: 12.06.2026 р.

Дата публікації (оприлюднення) статті: 23.07.2026 р.

Стаття поширюється на умовах ліцензії Creative Commons Attribution License International CC-BY.